

نوع مقاله: پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۱۵ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۷/۲۸

افزایش کارایی سیستم سرمایش فوق بحرانی دی کسید کربن با استفاده از پس خنک کن جذبی

سيد محمدحجت محمدي

استادیار پژوهشکده انرژی، پژوهشگاه علوم و تکنولوژی پیشرفته و علوم محیطی، دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته، کرمان، ایران smh.mohammadi@kgut.ac.ir

چکیده: سیستم سرمایش فوق بحرانی دی اکسید کربن (TCC) با تراکم دومرحله ای بازاری مناسب برای ایجاد دماه ای پایین به شمار می رود، اما ضریب عملکرد آن بسیار کم است. در این پژوهش، برای بهبود ضریب عملکرد این سیستم، از یک مبدل حرارتی تحت عنوان پس خنک کن (AFC) استفاده شده است. وظیفهٔ AFC این است که دمای مبرد خروجی از خنک کن گاز در سیستم TCC را تا کمترین میزان ممکن کاهش دهد. بار سرمایشی مورد نیاز در AFC توسط یک چیلر جذبی و گرمای مورد نیاز برای راهاندازی چیلر جذبی توسط حرارت بازیافت شده از گازهای داغ خروجی از کمپرسورها تأمین شده است. انتخاب هایی که برای چیلر جذبی در نظر گرفته شده اند شامل سیستم های جذبی تک اثرهٔ لیتیم برمایدی و آمونیاکی است. پیکربندی های پیشنهادی در نرم افزار EES مـدل سـازی شـده است و از آمونیاکی در قسمت AFC، می توان ضریب عملکرد بالاتری را برای سیستم TCC رقم زد (۲۲٪ بالاتر). اما با استفاده از سیستم آمونیاکی در قسمت AFC، می توان ضریب عملکرد بالاتری را برای سیستم TCC رقم زد (۲۲٪ بالاتر). اما با استفاده از سیستم آمونیاکی، که طراحی دقیق شرایط کار کرد یک سیستم سرمایش فوق بحرانی دی اکسید کربن می تواند سهم بسیزان داد باشد؛ به گونه ای کرژی کار میک می توان ضریب عملکرد بالاتری را برای سیستم TCC رقم زد (۲۲٪ بالاتر). اما با استفاده از سیستم آمونیاکی، که طراحی دقیق شرایط کار کرد یک سیستم ای و زیز راندمان اگزرژی آن بهتر تیب ۲۵٪ و ۲۹٪ پایین تر است. نتایج تحلیل پارامتری نیز نشان داد سیستم ترکیبی با AFC می توان ضریب عملکرد و علی فرانی دی اکسید کربن می تواند سهم بسزایی در بهبود عملکرد این سیستم اد شا نه در ایری نیز نشان داد می باشد؛ به گونه ای که مرب عملکرد و TUE در سیستم مردایی دی تواند سهم بسزایی در بهبود عملکرد این سیستم داشته می باشد؛ به گونه ای که ضریب عملکرد و علی در سیستم ترکیبی با AFC لیتیم برمایدی می تواند سهم بین این ۲۰/۴٪ و ۵۹/۹ سیستم ترکیبی با AFC آمونیاکی بهبود پیدا در سیستم ترکیبی با عام لینیم برمایدی می تواند سه با سی می تره است که با قیمت های فعلی بر و و سیستم ترکیبی به میزان گرد یا میستم ترکیبی با AFC آمونیاکی به میزان گرم کمون است در مقایسه با سیستم TCC غیرتر کیبی به میزان گرد یا در مقایسه با سیستم ترکیبی با AFC آمونیاکی به میزان گردی در می نی است .

واژههای کلیدی: سیستم سرمایش فوق بحرانی دیاکسیدکربن، سیستم سرمایش جذبی، پسخنککن، تحلیل اقتصادی، تحلیل اگزرژی.

۱. مقدمه

دىاكسيدكربن، مبردى طبيعي، امن، از لحاظ اقتصادى مقرونبهصرفه و از دیدگاه زیستمحیطی پایدار است. این مبرد برای استفاده در سیستمهای سرمایش و پمپهای حرارتی، به خصوص در فشارهای فوق بحرانی بسیار مناسب است [۱]. سیستمهای سرمایش تراکمی فوق بحرانی دیاکسیدکربن (TCC)'، دستیابی به دماهای پایین را ممکن میسازند. با پیشرفت فناوری در دو دههٔ اخیر، استفاده از سیستمهای سرمایش TCC بیشتر مورد توجه محققان و مهندسان قرار گرفته است. مطالعات تئوری و عملی زیادی روی این سیستمها و شرایط کاری آنها صورت گرفته و کاربردهای متفاوت این سیستم بررسی شده است؛ از جمله می توان به کار تساموس و همکاران [۲] اشاره کرد که کاربرد چهار پیکربندی متفاوت از یک سیستم TCC را در فروشگاههای خردهفروشی مواد غذایی بررسی کردهاند؛ ایشان ادعا کردهاند که بیشترین صرفهجویی در مصرف انرژی ۵٪ خواهد بود. بیشترین ضریب عملکردی که توسط باهتا و همکاران [۳] محاسبه شده، در فشار بهینهٔ ۱۰ مگاپاسکال بوده که برابر با ۳/۲۴ گزارش شده است. ایشان استفاده از سیستم TCC را به جز سیستمهای سرمایش برای کاربردهای تهویهٔ مطبوع نیز پیشنهاد دادهاند. ساوالا و همکاران [۴] نیز به مطالعهٔ عملی کاربرد سیستمهای سرمایش TCC در سوپرمارکت، ایی واقع در کشور سوئد پرداختهاند؛ از جمله راهکارهایی که ایشان برای افزایش ضریب عملکرد (COP)^۲ سیستم پیشنهاد دادهاند، عبارت است از استفاده از

انبساط دومرحلهای یا استفاده از کمپرسورهایی با راندمان بیشتر. دمای پایین دی اکسیدکربن در نقطهٔ بحرانی (۵°۳۰/۹۸)، سبب شده است که نسبت فشار در سیستمهای TCC بسیار بالا باشد؛ که این خود دلیلی برای پایین بودن ضریب عملکرد این سیستمهاست. بهمنظور بهبود ضریب عملکرد این سیستم، پرزگارسیا و همکاران اجزایی را به پیکربندی متداول این سیستم اضافه کردهاند [۵]. ایشان با اضافه کردن یک اجکتور، یک توربین و یک مبدل حرارتی داخلی با اضافه کردن یک اجکتور، یک توربین و یک مبدل حرارتی داخلی پرداختهاند. بر طبق این گزارش، بیشترین میزان افزایش ضریب عملکرد در حالتی است که از اجکتور استفاده می شود و برابر با (۳۵۸۵٪ است. یک سیستم TCC دومرحلهای که در آن بهجای دو شیر فشارشکن، از دو اجکتور استفاده شده، توسط بای و همکاران

دو تبخیرکننده را دارد و با سیستمی که در آن از یک اجکتور استفاده می شود، از دیدگاه انرژی و اگزرژی مورد مقایسه قرار گرفته است. در این پژوهش نتیجه گیری شده است که با استفاده از سیستم اجکتور دومرحلهای در مقایسه با سیستم یکمرحلهای، می توان ضریب عملکرد را حـداکثر ۲۵/۵٪ و رانـدمان اگـزرژی را حـداکثر ۲۸/۷٪ افزایش داد. استفاده از توربین بـهجـای شـیر فشارشـکن نیـز راهکار دیگری است که طبق گفتهٔ گوپتا و داسگوپتا می تواند به بهبود عملكرد سیستم سرمایش فوق بحرانمی دیاکسیدکربن در مناطق حارمای مانند هندوستان، به میزان حداکثر ٪۳۹ کمک کند [۷]. اکبری و محمودی [۸] نیز به تحلیل و بهینهسازی ترمواقتصادی یک سیستم تولید دوگانه پرداختهاند که از CO₂ بهعنوان سیال عامل در هر دو بخش تولید توان و سرمایش استفاده میکند. ایـن سیسـتم در واقع تركيبي از يک سيکل فوق بحراني برايتون براي توليد توان مکانیکی و یک سیکل فوق بحرانی سرمایش با منبسط کننده، برای توليد توان سرمايشي است. اين سيستم در حالت توليد تركيبي به گونهای از دیدگاه هزینه بهینه سازی شده که هزینهٔ آن نسبت به سیستم بهینهسازیشده از دیدگاه راندمان اگزرژی، ۳/۵٪ کمتر است.

ترکیب کردن آبشاری⁷ یک سیستم TCC با یک سیستم سرمایش دیگر می تواند راهکار مناسب دیگری برای بالا بردن ضریب عملکرد سیستم TCC باشد. در این راهکار، با پایین آوردن دمای کندانسور / خنک کـن گـاز توسط سیسـتم سـرمایش کمکـی، می توان اختلاف دمای بین منبع دما پایین و منبع دما بالا را کاهش و ضريب عملكرد سيستم را افزايش داد. تحليل ترموديناميكي و بهینهسازی یک سیستم ترکیبی CO₂ – N₂O برای سرمایش و گرمایش توسط بهاتاچاریا و همکاران صورت پذیرفته است [۹]. در این تحقیق، اکسید نیتروژن بهعنوان سیال دما پایین و دی اکسیدکربن بهعنوان سيال دما بالا مورد استفاده قرار گرفته است. ايشان دماها و فشارهای میانی را بهعنوان هدف بهینهسازی در نظر گرفته و سیستم را در شرایط کارکردی مختلف بررسی کردهاند. یاری و محمودی نیز سیستمهایی را پیشنهاد دادهاند که در آنها از ترکیب یک سیکل فوق بحرانی دیاکسیدکربن با انبساط اجکتوری در بازهٔ دمایی بالاتر و از یک سیستم سرمایش زیربحرانی دیاکسیدکربن در بازهٔ دمایی پایین تر استفاده شده است [۱۰]. افزایش ضریب عملکرد در ترکیب آبشاری دو سیستم پیشنهادی ایشان در بازهٔ ۱۸٪ تـا ۳۱/۵٪ گـزارش شده است؛ همچنین دمای بالای سیال خروجی از کمپرسورهای سیستم TCC ظرفیت مناسبی برای بازیاب حرارت در دماهای

^{1.} Transcritical Carbon dioxide Compression

^{2.} Coefficient of Performance

^{3.} Cascading

مختلف را فراهم میکند. از این حرارت بازیابی میتوان برای تأمین آب گرم مصرفی/ گرمایش یک سوپرمارکت استفاده کرد [۱۱] یا توسط آن، یک سیستم آب شیرینکن را راهاندازی و آب شور را به آب شیرین تبدیل کرد [۱۲ و ۱۳].

از دیگر راهکارهایی که برای بهبود عملکرد سیستمهای TCC ییشنهاد شده است، پسخنککاری سیال خروجی از خنککن گاز است که سبب کاهش کیفیت مبرد ورودی به تبخیرکننـده و افـزایش اثر تبرید میشود. از جمله تلاش هایی که در این زمینه صورت گرفته است می توان به تحقیق لوپیس و همکاران اشاره کرد [۱۴]؛ ایشان در یک تحقیق آزمایشگاهی، از یک سیستم سرمایش تراکمی برای پسخنککاری یک سیستم TCC استفاده کردهاند. نتایج این تحقیق نشان داد که در دمای تبخیرکنندهٔ صفر درجهٔ سانتی گراد، میزان افزایش ضریب عملکرد سیستم از ۱۰/۹٪ تا ۲۶/۱٪ است. همچنین میتوان پسخنگکاری سیستم را با استفاده از ماژول، ای ترموالکتریک که انرژی حرارتی مورد نیاز آنها توسط بازیاب حرارت اتلافی از TCC تأمین می شود، انجام دادیا از توان توليدشده توسط اين ماژول، بخشي از توان مصرفي سيستم را تـأمين کرد [۱۵]. در هر دو حالت، راندمان کلی سیستم افزایش مییابد و این میزان افزایش در بهترین سیستم ترکیبی پیشنهادی تا ۳۷/۸٪ خواهد رسید. جمالی و همکاران [۱۶] از ماژولهای ترموالکتریک در قسمت خنککن گاز و نیےز پے سخنے کے یے سیسیتم TCC استفاده کردهاند. ایشان با بازیاب حرارت اتلافی از خنککن گاز یک ژنراتور ترموالکتریک دومرحلهای را راهاندازی و از توان تولیدی آن برای تأمین بخشی از توان مورد نیاز برای به کار انداختن یک سیستم سرمایش ترموالکتریک در قسمت پسخنککن استفاده کردهاند. یاری و همکاران [۱۷] از حرارت اتلافی از سیستم TCC برای راهاندازی یک چیلر جـذبی تـک اثـره لیتـیم برمایـد – آب اسـتفاده کردهاند؛ ایشان برای انبساط از فشار زیاد به کم در TCC از یک اجکتور استفاده کردهاند. هدف این پژوهش بهبود عملکرد سیستم TCC با استفاده از اجکتور و مقایسهٔ آن با سیستم شیر انبساط بوده

با بررسی مطالعات گذشته، می توان گفت که در بین ترکیبهای مختلف سیستم TCC و چیل ر جذبی، استفاده از سیستم تراکمی دومرحلهای به همراه چیلر جذبی تکاثره، از دیدگاه انرژی و اگزرژی مناسب تر است [۱۸]. در این پژوهش، اثر استفاده از مبدل بازیاب حرارتی و سیستم سرمایش جذبی (ARS)^۱ برای پس خنک کاری

مبرد خروجی از خنککن گاز در سیستم TCC مورد مطالعه قرار می گیرد. بار سرمایشی مورد نیاز در قسمت پس خنککن (AFC)، توسط یک چیلر جذبی، و حرارت مورد نیاز برای راهاندازی چیلر جذبی از طریق بازیابی حرارت اتلافی از سیستم TCC تأمین می شود. همچنین در شرایطی که حرارت بازیافت شده، برای تأمین حداکثر بار سرمایشی ممکن کافی نیست، با استفاده از سوخت فسیلی توان حرارتی مورد نیاز تأمین می شود تا حداقل دمای ممکن در خروجی AFC به دست آید.

از سوی دیگر، یک مطالعهٔ پارامتری دقیق روی دو پیکربندی مختلف پیشنهادی، عملکرد آنها در را شرایط کاری مختلف مورد بررسی قرار میدهد. نتایج این مطالعهٔ پارامتری دمای مناسب برای ژنراتور و نیز فشارهای کاری مناسب برای سیستم TCC را معین میکند. در عین حال با توجه به اینکه در مطالعات قبلی مقایسهٔ اقتصادی مناسبی بین پیکربندیهای پیشنهادی صورت نگرفته است [۸]، با بررسی اقتصادی میتوان سیستمی را که کمترین هزینهٔ طول عمر سالیانه را به دنبال دارد، شناسایی کرد. انتظار میرود که نتایج بهدست آمده از این تحقیق، مجموعه اطلاعاتی را در اختیار قرار دهد که در فرایند طراحی سیستمهای TCC بتوان به سیستمی با بهترین عملکرد و کمترین هزینه دست یافت.

۲. توصيف مسئله

هدف از این مطالعه، بررسی میزان بهبود عملکرد یک سیستم سرمایش فوق بحرانی دی اکسیدکربن (TCC) با استفاده از پس خنککاری سیال خروجی از خنککن گاز سیستم TCC، توسط یک چیلر جذبی است. بهمنظور کاهش هرچه بیشتر انرژی مصرفی مورد نیاز برای تأمین بار سرمایشی پس خنککن، از حرارت اتلافی از خود سیستم TCC استفاده می شود. با توجه به اینکه از سیستم TCC پیشنهادی برای تأمین دماهای پایین در تبخیرکننده استفاده می شود (۶۰- درجهٔ سانتی گراد)، فرایند تراکم در چرخهٔ سرمایش تراکمی به صورت دومر حلهای ^۲ صورت می پذیرد. شکل (۱) نمودار توصیفی سیستم سرمایش تراکمی دومر حلهای را نشان می دهد که در این مطالعه به عنوان سیستم مبنا (سیستم A) شناخته می شود و میکلهای ترکیبی پیشنهادی با آن مقایسه می شوند. شکل (۲) مقایسهای بین سیکل ترمودیامیکی سرمایش تراکمی دومر حلهای و

^{1.} Absorption Refrigeration System

^{2.} After Cooler

^{3.} Two-stage compression

ایـن شـرایط را مـیتـوان بـا مقایسـهٔ شـیب خطـوط فراینـد تـراکم تکمرحلهای با شیب آن در تـراکم دومرحلـهای بـه صـورت کیفـی مشاهده کرد (شکل ۲).

پیشتر بیان شد که بار سرمایشی پسخنککن در سیستم ترکیبی توسط یک چیلر جذبی تأمین می شود که تمام یا بخشی از انرژی حرارتی مورد نیاز خود را از اتلافات خنککن گاز تأمین میکند. شایان ذکر است که استفاده از حرارت اتلافی در سیستمهای سرمایش جذبی، راهکاری متداول است [۱۹]. شکل (۳) نمودار توصیفی سیستمهای ترکیبی مورد مطالعه در این پژوهش را نمایش میدهد. شکل (۳-الف) سیستمی را نمایش میدهد که از چیلر جذبی لیتیمبرمایدی (LARS)^{*} [۰۲] در قسمت پسخنک کن بهره می جوید (سیستم B). شکل (۳-ب) سیستم Cرا نشان میدهد که به چیلر جذبی آمونیاکی (NARS)[°] مجهز شده است (سیستم ک.

پیشتر بیان شد که بار سرمایشی پسخنککن در سیستم ترکیبی توسط یک چیلر جذبی تأمین میشود که تمام یا بخشی از انرژی حرارتی مورد نیاز خود را از اتلافات خنککن گاز تأمین میکند. شکل (۳) نمودار توصیفی سیستمهای ترکیبی مورد مطالعه در این پژوهش را نمایش میدهد. شکل (۳-الف) سیستمی را نمایش میدهد که از چیلر جذبی لیتیمبرمایدی (LARS)² در قسمت پسخنککن بهره میجوید (سیستم B). شکل (۳-ب) سیستم TCC را نشان میدهد که به چیلر جذبی آمونیاکی (NARS)^۷ مجهز شده است (سیستم C).

در سیستم ترکیبی، برای مثال سیستم B، مبرد دی اکسید کربن خروجی از اولین کمپرسور که فشار و دما بالایی دارد، وارد یک مبدل حرارتی می شود. در سیستم A این مبدل حرارتی همان خنک کن میانی است که حرارت را به محیط اطراف اتلاف می کند. ولی در سیستم B از یک مبدل بازیافت حرارت (^HRSG) استفاده می شود. در HRSG با انتقال حرارت از مبرد به یک سیال واسط (آب)، دمای مبرد تا حد امکان کاهش می یابد. پس از اولین مرحلهٔ تراکم (فرایند ۲-۳)، مبرد وارد اولین مرحلهٔ بازیاب حرارت در HRSG می شود (فرایند ۳-۴). با توجه به اینکه دمای ژنراتور سیستم جذبی همواره از دمای محیط بیشتر است، دمای محیط خروجی از مرحلهٔ اول بازیافت حرارت نیز همواره از دمای محیط در شکل (۱) مبدل حرارتی مکش–مایع با (LSHE)^۱، خنککن میانی با (INC)^۲ و خنککن گاز با (GAC)^۳ نشان داده شده است.

در این سیستم، مبرد پس از تبخیر در تبخیرکننده (فرایند ۸-۱) وارد مبدل حرارتی مکش -مایع می شود. در LSHE، مبرد مقداری حرارت جذب می کند (فرایند ۱-۲) و سپس وارد اولین کمپرسور می شود. پس از اولین مرحلهٔ تراکم (فرایند ۲-۳) گاز داغ وارد خنک کن میانی و پس از خنک شدن توسط هوای محیط (فرایند ۳-۹) وارد دومین کمپرسور می شود. پس از طی دومین مرحلهٔ تراکم (فرایند ۴-۵) گاز داغ وارد خنک کن گاز و دوباره توسط هوای محیط خنک می شود (فرایند ۵-۹). سپس خنک کاری بیشتر این گاز در HSHE صورت می پذیرد (فرایند ۶-۷) و آمادهٔ انجام فرایند انبساط (فرایند ۷-۸) در شیر فشارشکن می شود. این مبرد پس از انبساط و کاهش دما وارد تبخیرکننده و چرخه کامل می شود.

در فرایند تراکم دومرحلهای، دمای مبرد خروجی از هرکدام از کمپرسورها به شکل قابل ملاحظهای کمتر از دمای خروجی از کمپرسور تراکم تکمرحلهای است. بنابراین در عمل، امکان دستیابی به دمای تبخیرکننده بسیار پایین با استفاده از سیستمهای تراکم تکمرحلهای امکانپذیر نیست. از سوی دیگر، در فرایند تراکم تکمرحلهای امکانپذیر نیست. از سوی دیگر، در فرایند تراکم ایزنتروپیک آن بهشدت کاهش مییابد که منجر به انحراف زیاد حالت مبرد خروجی کمپرسور از شرایط ایدئال (فرایند ایزنتروپیک) و افزایش دمای غیرقابل قبول مبرد خروجی از کمپرسور می شود.

3. GAS-Cooler

^{4.} LiBr Absorption Refrigeration System

^{5.} NH3 Absorption Refrigeration System

^{6.} LiBr Absorption Refrigeration System

^{7.} NH3 Absorption Refrigeration System

^{8.} Heat Recovery Steam Generator

^{1.} Liquid Suction Heat Exchanger

^{2.} Inter-Cooler

بيشتر خواهد بود. پس لازم است که در يـک مبـدل حرارتـي ديگـر دمای آن تا حد امکان به دمای محیط نزدیک شود (فراینـد ۴–۵) کـه بیشترین میزان کاهش توان مصرفی در فرایند تـراکم (در مقایسـه بـا تراكم تكمرحلهاي) صورت پذيرد. سپس مبرد وارد دومين مرحلهٔ تراکم می شود (فرایند ۵–۶) و با دمای بالا از کمپرسور دوم خارج می شود. در اینجا مبرد مجدد وارد HRSG می شود و دومین مرحلهٔ بازیافت حرارت (فراینـد ۶–۷) اتفـاق مـیافتـد. پـس از آن مبـرد از خنککن گاز عبور میکند که با هوای محیط خنک میشود. بهمنظور بالاتر بردن ضریب عملکرد سیستم TCC، یک پس خنک کن در مسیر مبرد قرار می گیرد تا دمای آن تا حد امکان کاهش یابد. این پس خنککن در واقع تبخیرکننده یک سیستم سرمایش جذبی است و دمای دیاکسیدکربن خروجی از آن به دمای تبخیرکننده سیستم جذبی نزدیک میشود. همان گونه که در ادامه بیان میشود، دمای تبخیرکننده چیلر جذبی در سیستم B از این دما در سیستم C بیشتر است که سبب می شود ضریب عملکرد TCC در سیستم C از این مقدار در سیستم B بیشتر باشد.

با توجه به شکل (۳)، اختلاف بین NARS و LARS و LARS در این است که در NARS باید از یک خالصساز (رکتیفایر) در خروجی ژنراتور استفاده کرد. بخاری که از ژنراتور سیستم NARS خارج میشود، هنوز کاملاً خالص نیست. با خنک کردن این بخار در میشود، هنوز کاملاً خالص نیست. با خنک کردن این بخار در خروجی REC میتوان بخار آمونیاک جدا کرد؛ به گونه ای که در خروجی REC بخار آمونیاک تقریباً خالص داشت (غلظت تقریبی متصل است اما در NARS اتصال ژنراتور مستقیماً به کندانسور متصل است اما در NARS اتصال ژنراتور مستقیماً به کندانسور خالص ساز صورت می گیرد. از سوی دیگر، ضریب عملکرد چیلر آمونیاکی کمتر از چیلر لیتیم برومایدی است. ازاین رو، از یک مبدل حرارتی داخلی (RHE)^۲ در NARS استفاده می شود که اندکی عملکرد آن را بهبود ببخشد.

شایان ذکر است که چون کاربرد RHE می تواند هزینهٔ اولیه و پیچیدگی سیستم را افزایش دهد، کاربرد آن محدود به شرایطی است که دمای تبخیرکننده پایین باشد. بنابراین در تحقیق حاضر، فقط در سیستم آمونیاکی از RHE استفاده شده است. با استفاده از RHE آنتالپی مبردی که وارد شیر فشارشکن و سپس تبخیرکننده سیستم جذبی می شود، کاهش می یابد؛ بنابراین اثر تبرید و نیز ضریب عملکرد سیستم اندکی افزایش را تجربه میکند.

از سوی دیگر، کاهش دما و آنتالپی مبرد ورودی به تبخیرکننده

1. Rectifier

سیستم TCC، ضریب عملکرد این سیستم را افزایش میدهد. در هریک از سیستمهای ترکیبی، مبرد دیاکسیدکربن خروجی از AFC باید به کمترین دمای ممکن برسد، که همانا C°C بیشتر از دمای تبخیرکننده در سیستم سرمایش جذبی فرض شده است. بنابراین در سیستم های جذبی کمترین دمای تبخیر کننده انتخاب شده است، که در نتيجه مى توان بيشترين افزايش در ضريب عملكرد سيستم سرمایش تراکمی دیاکسیدکربن را به دست آورد." از آنجا که ممکن است حرارت بازیافتی از سیستم TCC بهاندازهای نباشد که بتواند تمام بار حرارتی مورد نیاز در ژنراتور چیلر جذبی را تـ أمین کنـد، از یک دیگ بخار استفاده می شود که با استفاده از مشعل بتواند باقی ماندهٔ حرارت مورد نیاز ژنراتور را فراهم آورد. برای رسیدن به این هـدف، دمای سیال خروجی از دیگ بخار باید به یک میزان مشخص برسـد (GAC بیشتر از دمای ژنراتور). اگر با جذب حرارت اتلافی از GAC، حالت سیال خروجی از HRSG به شرایط ازپیش تعیین شده نرسد، مشعل دیگ بخار روشن شده و تا رسیدن بخار آب به شرایط تعریف شده، به حرارت دادن ادامه می دهد. شایان ذکر است که در شکل (۳) مبدل حرارتی محلول با (SHE)¹، شیر کاهش فشار محلول با (SEV)⁶ و شیر انبساط مبرد با (REV)⁶ نشان داده شده است.

شکل (۴) مقایسهای کیفی بین سیکل های ترمودینامیکی سیستم های A، B و C را نمایش می دهد. همان گونه که انتظار می رود، با استفاده از AFC می توان دمای مبرد خروجی از GAC را تا حد ممکن کاهش داد. با توجه به اینکه دمای تبخیرکننده سیکل جذبی در سیستم B بیشتر از این دما در سیستم C است، دمای مبرد دی اکسید کربن خروجی از پس خنک کن در سیستم C کمتر از دمای آن در سیستم B است. بنابراین کیفیت مبرد ورودی به تبخیرکننده C میستم B است. بنابراین کیفیت مبرد ورودی به تبخیرکننده بیشتر خواهد بود. از سوی دیگر، با توجه به اینکه دمای مبرد ورودی به LSHE (نقطهٔ ۹) در سیستم C از دمای نقطهٔ مشابه در سیستم B کمتر است. ازاین رو انتظار می رود که ضریب عملکرد CT در سیستم C بهتر از این مقدار در سیستم C من در می مبرد ورودی نقطهٔ مشابه در سیستم C نتی تعلیه می در می نتی می می در در می در می تود که می ای در سیستم C در می تورد که ضریب عملکرد C در در سیستم C بهتر از این مقدار در سیستم C باشد. در ادامه و در بخش نتایج به تفصیل در این مورد بحث خواهد شد.

- 5. Solution Expansion Valve
- 6. Refrigerant Expansion Valve

^{2.} Refrigerant Heat Exchanger

۳. در سیستم B دمای تبخیرکننده سیکل جذبی ۵ درجهٔ سانتی گراد و در سیستم C این دما ۳۰– درجهٔ سانتی گراد فرض شده است.

^{4.} Soloution Heat exchanger

بيان ميشود.

سیستم، میزان مصرف انرژی و اگزرژی در آن جزء به دست میآیـد.

در حالت پایدار، معادلهٔ پایستگی برای یک جزء بهصورت رابطهٔ (۱)

۳. بررسی انرژی و اگزرژی سیستمهای مورد مطالعه برای شبیه سازی هریک از اجزای یک سیستم مورد نظر، معادلات بقای جرم، بقای انرژی و توازن اگزرژی باید برای آن تجهیز مورد استفاده قرار گیرد. در نتیجهٔ حل این معادلات برای هر جزء از

(الف) سیستم ترکیبی با چیلر جذبی لیتیمبرمایدی در قسمت پس خنککن (سیستم B)

$$\sum_{in} \dot{m}_{in} - \sum_{out} \dot{m}_{out} = 0 \tag{1}$$

در رابطه (۱)، m نشاندهندهٔ دبی جرمی سیال است. در کنار معادلهٔ (۱)، معادلهٔ بقای جرم برای لیتیمبرمایید (یا آمونیاک) در محلول مبرد/ جاذب بهصورت رابطهٔ (۲) مورد استفاده قرار می گیرد. این رابطه برای تجهیزاتی که تغییر غلظت محلول در آنها اتفاق میافتد (مانند ژنراتور و ابزوربر در چیلر جذبی)، کاربرد دارد. $\sum m_{in} \times X_{in} - \sum m_{out} \times X_{out} = 0$ (۲) در این رابطه، X معرف غلظت جرمی مبرد در محلول است. با

سيستم باشد.

(۴) بیان کرد [۲۱].

(٣)

بهصورت رابطهٔ (۳) نوشته می شود.

 $Q - W = \sum_{i} (\dot{m} \times h) - \sum_{i} (\dot{m} \times h)$

در این رابطه، Q نـرخ انتقـال حـرارت، W تـوان تولیـدی و h

آنتالپی مخصوص است. معادلهٔ تـوازن اگـزرژی در واقـع تلفیقـی از قوانین اول و دوم ترمودینامیک است. در یک تحلیل اگـزرژی، نـرخ

زمانی انتقال حرارت و توان مکانیکی ارزش یکسانی ندارند که

باعث مي شود اتلافات بهدست آمده نشاندهنده اتلافات واقعى

معادلهٔ عمومی توازن اگزرژی را نیز می توان بهصورت رابطهٔ

$$\varepsilon = \frac{Q}{Q_{max}} = \frac{C_c(T_{c.out} - T_{c.in})}{C_{min}(T_{h.in} - T_{c.in})}$$
$$= \frac{C_h(T_{h.in} - T_{h.out})}{C_{min}(T_{h.in} - T_{c.in})}$$
(9)

$$C = \dot{m} \times c_p \tag{V}$$

$$C_{min} = min(C_h, C_c) \tag{A}$$

در اینجا ع ضریب تأثیر مبدل، C ظرفیت گرمایی و cp ظرفیت گرمایی ویژه است. راندمان ایزنتروپیک کمپرسور دی اکسیدکربن را می توان از کار سریویناسان و همکاران [۳۳] استخراج کرد. ایس معادله در رابطهٔ (۹) نشان داده شده است. (۹) $\eta_{ise} = 0.76 - 0.0335 \times PR$ که در آن، η_{ise} راندمان ایزنتروپیک کمپرسور و PR نسبت فشار

$$\sum_{j} \left(1 - \frac{T_0}{T_j} \right) Q_j - W_{cv} + \sum_{in} (\dot{m} \times e) - \sum_{out} (\dot{m} \times e) - E_D = 0$$
(f)

که در آن T_0 دمای مطلق محیط و T_j دمای مطلق منبعی است که با عضو لزام سیستم در حال تبادل حرارت است، e اگزرژی مخصوص $e \ E_D$ نیز نرخ اتلاف اگزرژی میباشد. با صرفنظر از اگزرژی شیمیایی، می توان اگزرژی مخصوص را توسط رابطهٔ (۵) تعریف شیمیایی، می توان اگزرژی مطلق مرجع و s آنتروپی مخصوص است. کرد که در آن T_0 دمای مطلق مرجع و s آنتروپی مخصوص است. (۵)

ارتباط بین ضریب تـ أثیر مبـدل هـای حرارتـی و دمـای سـیال خروجی از آنها توسط روابط (۶) تا (۸) قابل محاسبه است [۲۲].

کمپرسور است. با استفاده از *ب_{ise} می* توان حالت مبرد خروجی از کمپرسور و در نتیجه میزان توان مصرفی آن را مشخص کرد. جدول پ-۱ در قسمت پیوست، معادلات تفصیلی حاکم بر مدلسازی انرژی و اگزرژی سیستم B را نمایش میدهد.

ضریب عملکرد یک سیستم سرمایش به صورت نسبت توان سرمایشی تولیدی به نرخ مصرف انرژی توسط سیستم تعریف می شود. ازاین رو برای سیستم جذبی، ضریب عملکرد (COP) به صورت رابطهٔ (۱۰) و ضریب عملکرد سیستم تراکمی (COP) نیز به صورت رابطهٔ (۱۱) تعریف می شود.

$$COP_A = \frac{Q_{eva.ARS}}{Q_{gen} + W_{ARS}} \tag{(1.)}$$

$$COP_{C} = \frac{Q_{eva.TCC}}{W_{TCC}} \tag{11}$$

در این روابط Q_{eva,ARS} بار سرمایشی تولیدی توسط سیستم جذبی، Q_{gen} نرخ انتقال حرارت به ژنراتور، W_{ARS} توان کل مصرفی در سیستم جذبی، Q_{eva,TCC} بار سرمایشی تأمین شده توسط سیستم تراکمی و W_{TCC} توان مصرفی کل در سیستم تراکمی است.

بخشی از انرژی مصرفی در سیستمهای مورد مطالعه در این پژوهش بهصورت توان الکتریکی و بخش دیگر آن بهصورت انرژی حرارتی است. برای اینکه معیار مناسبی برای مقایسهٔ میزان مصرف انرژی در سیستم ترکیبی با سیستم سرمایش TCC ساده وجود داشته باشد، باید مصرف انرژی الکتریکی را به مصرف انرژی حرارتی (انرژی اولیه) تبدیل کرد (رابطهٔ ۱۲). همچنین فاکتور کاربرد انرژی (EUF) که بهصورت نسبت انرژی سرمایشی تولیدی توسط سیستم TCC به انرژی حرارتی اولیهٔ کل تعریف می شود، از رابطهٔ (۱۳) به دست می آید.

$$Q_{eq} = \frac{W_{tot}}{\eta_{EC} \times \eta_{PP}} \tag{11}$$

$$EUF = \frac{Q_{eva}}{Q_{ea} + Q_{boi}} \tag{17}$$

در اینجا Q_{eq} حرارت معادل توان الکتریکی مصرفی است که از تقسیم توان الکتریکی (W) بر راندمان شبکهٔ انتقال انرژی الکتریکی (η_{EG}) و راندمان نیروگاه (η_{PP}) به دست میآید. فاکتور کاربرد انرژی، در مقایسه با ضریب عملکرد، میتواند معیار مناسب تری برای مقایسهٔ راندمان انرژی سیستمها از دیدگاه قانون اول ترمودینامیک باشد.

از طرفی، راندمان انرژی در تحلیل سیستمها میتواند گمراهکننده باشد، زیرا نمیتواند میزان انحراف سیستم از حالت

1. Energy Utilization Factor

ایدئال را تشخیص دهد. راندمان اگزرژی معمولاً دیدگاه روشن تری از وضعیت عملکرد سیستم را نشان می دهد. در راندمان اگزرژی جریانهای مختلف مواد بنا بر میزان محتوی اگزرژی آنها وزن دهی می شود و نیز برای انتقال کار و حرارت ارزش متفاوتی در نظر گرفته می شود [۲۴]. ازاین رو برای سیستم مورد مطالعه در این پژوهش، راندمان اگزرژی با استفاده از معادلهٔ (۱۴) به دست می آید [13].

$$\eta_{ex} = \frac{Q_{eva} \times \left|1 - \frac{T_0}{T_{cold}}\right|}{E_{supply}} = 1 - \frac{E_D}{E_{supply}}$$
(14)

$$\eta_{ex} = \frac{Q_{eva} \times \left|1 - \frac{T_0}{T_{cold}}\right|}{E_{supply}} = 1 - \frac{E_D}{E_{supply}}$$
(14)

$$\sigma_{ex} = \frac{E_{supply}}{E_{supply}} = \frac{E_{ic}(\tau_i)}{E_{ic}(\tau_i)} = 1 - \frac{E_D}{E_{supply}}$$
(15)

$$\sigma_{ex} = \frac{E_{ic}(\tau_i)}{E_{supply}} = W_{tot} + Q_{boi} \times \left|1 - \frac{T_0}{T_{burner}}\right|$$
(16)

$$P_{ex} = \frac{E_{ic}(\tau_i)}{E_{supply}} = \frac{E_{ic}(\tau_i)}{E_{ic}(\tau_i)} \times \left|1 - \frac{T_0}{T_{burner}}\right|$$
(16)

همان گونه که بیان شد، سیستم پیشنهادی ترکیبی از یک سیستم سرمایش فوق بحرانی دیاکسیدکربن دومرحلهای و یک پسخنککن با سیستم سرمایش جذبی است. این سیستم جذبی می تواند لیتیمبرمایدی یا آمونیاکی باشد. با توجه به اینکه پیکربندی ترکیبی پیشنهادی کمی پیچیده است، برای اطمینان یافتن از درستی مدل ارائهشده و در نهایت نتایج به دست آمده از پیکربندی ترکیبی، ابتدا هرکدام از اجزا به طور جداگانه مدل سازی و نتایج آن با نتایج ارائه شده توسط سایر محققان مقایسه می شود.

۱.۴ سیستم سرمایش فوق بحرانی دیاکسیدکربن دومرحلهای

برای راستی آزمایی نتایج حاصل از مدلسازی سیستم سرمایش فوق بحرانی دی اکسید کربن دومر حله ای، این نتایج با نتایج تجربی که توسط کاوالینی و همکاران [۲۶] ارائه شده اند، مقایسه شده است. جدول (۱) نتایج این مقایسه را نمایش می دهد. همان طور که مشاهده می شود، نتایج مدلسازی با نتایج مرجع [۲۶] مطابقت قابل قبولی دارد. در اینجا ذکر این نکته ضروری است که تعریف ضریب عملکرد توسط کاوالینی با آنچه در این مقاله استفاده شده است، اندکی تفاوت دارد. از این رو به منظور انجام مقایسهٔ مناسب، در محاسبهٔ مقادیر جدول (۱) تعریفی مشابه تعریف کاوالینی به کار گرفته شده است. این تعریف در معادلهٔ (۱۶) ارائه شده است. (۱۶)

$$=\frac{\left(h_{eva.out}-h_{gac.out}\right)}{\left(h_{inc.in}-h_{eva.out}\right)+\left(h_{gac.in}-h_{com2.in}\right)}$$

جدول (۱): مقایسهٔ ضریب عملکرد بهدست آمده برای سیستم TCC دومرحلهای در مطالعهٔ حاضر با ضریب عملکرد گزارش شده توسط کاوالینی و همکاران [۲۶]

тс		OD	тс	C + C	'OP	
ю	⁰ برای ⁰	0r	ю	ک برای ک	or	د م
دومرحلهای با LSHE			LSHE	دومرحله	ی مبر خنک	
اختلاف	کار	کار	اختلاف	کار	کار	خر م د کن
(/.)	فعلى	كاواليني	(/.)	فعلى	كاواليني	وجی یانی
		[٢۶]			[٢۶]	
٣/٢	٣/•٧	٣/١٧	• /V	۲/۸۹	Y/AV	77°C
۲/۱	۲/۸۸	۲/۸۲	۱/۹	۲/۶۷	۲/۶۲	۳۳°C

۲.۴. سیستم سرمایش جذبی آمونیاکی

برای بررسی درستی نتایج حاصل از شبیه سازی سیستم جذبی آمونیاکی، نتایج با کار ادیووسی و زبیر [۲۷] مقایسه شده است. جدول (۲) نتایج این مقایسه را نمایش می دهد. در این جدول، مقادیر تبادل انرژی در اجزای مختلف سیستم و نیز ضریب عملکرد و راندمان اگزرژی با مقادیر گزارش شده در مرجع [۲۷] مقایسه شده است. مقایسهٔ دو دسته جواب ارائه شده در جدول (۲)، متوسط اختلاف ۱۹۲۰٪ را نشان می دهد که بیانگر درستی نتایج مدل سازی حاضر است.

۳.۴. سیستم سرمایش جذبی لیتیمبرمایدی

کواشیک و آرورا [۲۵] مطالعهٔ جامعی در مدلسازی سیستمهای سرمایش جذبی لیتیمبرمایدی انجام دادماند که می تواند به عنوان مرجعی برای مقایسه مدل ارائه شده در پژوهش حاضر مورد استفاده قرار گیرد. جدول (۳) مقایسهای بین مجموعه جوابهای به دست آمده با نتایج کار کواشیک و آرورا ارائه می دهد. در اینجا نیز متوسط اختلاف حدود ۱٪ است که نشان دهندهٔ دقت شبیه سازی به کار گرفته شده در این تحقیق است.

۵. مطالعهٔ اقتصادی سیستمها

بهمنظور بررسی اقتصادی سیستمها از روش هزینهٔ چرخهٔ زندگی (LCC^۱) استفاده میشود. در این روش، تمامی هزینهها در طول عمر کاری یک سیستم (چرخهٔ زندگی) برحسب ارزش یک واحد پول (مثلاً دلار آمریکا) در یک سال مرجع محاسبه میشوند. بدین معنی که هزینههایی که در آینده انجام میشوند نیز با بهره گیری از شاخصهای اقتصادی به پول سال مبنا تبدیل میشوند. ازایـزرو مقایسهٔ اقتصادی تمامی سیستمها نسبت به یک مرجع مشخص و

(1V)

مي گيرد.	صورت	يكسان
----------	------	-------

جدول (۲): مقایسهٔ نتایج بهدست آمده برای مدلسازی سیستم سرمایش								
جذبی آمونیاکی در مطالعهٔ حاضر با نتایج گزارششده توسط ادیووسی								
و زبیر [۲۷]								
اختلاف (٪)	کار فعلی	کار ادیووسی و زبیر [۲۷]	نام اختصاري					
•/•٩	221/2	7371	$Q_{abs}(kW)$					
•/11	791/7	۲۶۷/۹	$Q_{gen}\left(kW\right)$					
•/•۶	10/29	10/4	$Q_{rhe}(kW)$					
•/٩٩	۵./۲	۵ • /V	$Q_{rec}(kW)$					
• / 9 •	101/9	101	$Q_{con}(kW)$					
• / ٣٣	3444/1	٣٤٣/٣	$Q_{she}(kW)$					
•/••	187	187	$Q_{eva}(kW)$					
١/٧٣	5/101	٣	$W_{pump}(kW)$					
٠/١٣	•/0927	•/۵٩٨	COP					
7/17	۶۳/۰۹	91/VA	$ED_{tot} (kW)$					

جدول (۳): مقایسهٔ نتایج بهدستآمده برای مدلسازی سیستم سرمایش								
جذبی لیتیمبرمایدی در مطالعهٔ حاضر با نتایج گزارششده توسط								
کواشیک و آرورا [۲۵]								
اختلاف (٪)	کار فعلی	کار کواشیک و آرورا [۲۵]	نام اختصارى					
•/9۵	7979	7940/TV	$Q_{abs}(kW)$					

$Q_{gen}(kW)$	W•9 0/V•	3.12	•/94
$Q_{con}(kW)$	20.0/91	20.8	•
$Q_{she}(kW)$	01A/VY	534/3	٣/٩٧
$Q_{eva}(kW)$	2200/40	1300	•/•٢
$W_{pump}(kW)$	•/•٣١۴	•/•٣•٩	١/۵٩
COP	• /٧۶ • ٩	•/٧۶۵۶	•/%۲

در اینجا هزینهٔ کلی یک سیستم با استفاده از معادلهٔ (۱۷) و بهصورت حاصل جمع هزینهٔ سرمایه گذاری اولیه (CC^۲)، هزینهٔ تعمیر و نگهداری (MC^۲) و هزینه های جاری (^TOP^۹) سیستم به دست می آید. شایان ذکر است که در این پژوهش، هزینهٔ تعمیرات و نگهداری برابر با ۱۰٪ هزینهٔ سرمایه گذاری اولیه و طول عمر سیستم ۱۵ سال در نظر گرفته شده است.

LCC = CC + MC + OC

هزینهٔ سرمایهگذاری اولیـه بـرای تجهیـزات مختلـف در متـون علمی ارائه شده است. خلاصهٔ روابط مورد اسـتفاده بـرای محاسـبهٔ هزینههای سرمایه گذاری اولیه برای سیستم سرمایش تراکمـی فـوق

^{1.} LCC: Life Cycle Cost

^{2.} Capital Cost

^{3.} Maintanance Cost

^{4.} Operating Cost

 $CC_{pump} = CC_{R,pump} \left(\frac{W_{pump}}{W_{R,pump}}\right)^{0.26} \qquad (1)$ $\times \left(\frac{1-\eta_p}{\eta_p}\right)^{0.5}$

با توجه به بررسی های انجام شده در مرجع [۳۴] و با فرض اینکه بویلر از نوع GWTB^۷ باشد، هزینهٔ سرمایه گذاری اولیهٔ آن برابر با ۳۱/۳۸ \$\XW در نظر گرفته می شود. همچنین برای HRSG هزینهٔ سرمایه گذاری از رابطهٔ (۲۲) محاسبه می شود [۳۱] که در آن، ضریب کلی انتقال حرارت (U_{HRSG}) برابر با W/m².K مرحبه به اینکه در سیستم ترکیبی بازیابی حرارت در دو مرحله صورت می گیرد، سطح مقطع کل در مبدل بازیاب حرارت برابر با مجموع سطح مقطعهای دو مرحله است.

$$CC_{HRSG} = 2768 \times A_{HRSG}^{0.573} \tag{(YY)}$$

از آنجا که روابط مربوط به هزینه های سرمایه گذاری در سالهای مختلف بیان شدهاند و سال مبنا برای تحلیل اقتصادی سال ۲۰۱۷ در نظر گرفته شده است، تمامی هزینه ها با استفاده از روابط (۲۳) و (۲۴) بهروز شدهاند [۳۵].

$$C_{2017} = C_N \times (1 + i_{ad})^n \tag{(Y7)}$$

$$i_{ad} = i_r + f_r + i_r \times f_r \tag{(YF)}$$

در این روابط، 2₀₁₇ هزینه در سال مبنا، C_N هزینه در سال N، n اختلاف بین سالهای N و مبنا، i_r نرخ واقعی تنزیل بازار، f_r نرخ تورم و i_a نرخ اصلاحشدهٔ تنزیل است. هزینههای جاری سیستم، شامل هزینهٔ الکتریسیته و گاز طبیعی مصرفی در سیستم است. رابطهٔ (۲۵) هزینهٔ مصرف انرژی را در سال اول و رابطهٔ (۲۶) این هزینه را در طول عمر سیستم نشان می دهد [۳۵].

$$OC_{1st} = C_{en} \times EN \times OH \tag{70}$$

$$OC = OC_{1st} \times PWF(N_{life}, f_r, i_r)$$
^(Y9)

در این رابطه، Cen هزینهٔ واحد انرژی مصرفی، EN میزان انرژی مصرفی، OT تعداد ساعات کاری سالانهٔ سیستم و PWF فاکتور ارزش امروزی هزینه در کل طول عمر سیستم است. برای محاسبهٔ OH با توجه به مرجع [۱۲]، مقدار فاکتور بار مجموعه محاسبهٔ OH با توجه به مرجع (۲۲]، مقدار فاکتور بار مجموعه (PF) برابر با ۰۹ در نظر گرفته شده است. همچنین هزینهٔ الکتریسیته و هزینهٔ گاز طبیعی بر اساس قیمت ۲۰۰۰ ریال بهازای هر دلار آمریکا بهترتیب، Mk/۱ ۹/۰۰۸۸۱ [۳۳] و ۲۸% ۲۰۲۲ به هزینهٔ

2. Plant load Factor

بحرانی دی اکسیدکربن (TCC) در جدول (۴) ارائه شده است.

تم TCC	رمایهگذاری اولیه برای تجهیزات سیس	جدول (۴): هزينهٔ س
مرجع	هزينهٔه سرمايهگذاري اوليه (\$)	نام تجهيز
[77]	$CC_{com} = 10167.5 \times W_{com}^{0.46}$	كمپرسور
[77]	$CC_{HEX} = 1397 \times A_{HEX}^{0.89} + 629.05 \times W^{0.76}$	خنککن گاز،
FVA 7	× W _{fan.HEX}	خنککن میانی
[14]	$U_{inc} = U_{gac} = 0.18 \frac{kW}{m^2 K}$. 1::5
[٢٩]	$U_{eva} = 0.95 \frac{kW}{m^2.K}$	ببحير نسده
[٣•]	$CC_{exp} = 114 \times \dot{m_{CO2}}$	شير انبساط
[٣١]	$CC_{lshe} = 635.14 \times A_{lshe}^{0.778}$	مبدل حرارتي مكش -
[٢٩]	$U_{lshe} = 0.18 \frac{kW}{m^2 \cdot K}$	مايع

با توجه به اینکه بخش عمدهای از تجهیزات مورد استفاده در سیستمهای سرمایش بهصورت مبدل حرارتی هستند و در تحلیل اقتصادی سطح مقطع این مبدلها یک پارامتر تعینکننده است، در ادامه برای محاسبهٔ سطح مقطع مبدلهای حرارتی از رابطهٔ (۱۸) استفاده می شود.

$$A_{HEX} = \frac{Q_{HEX}}{U_{HEX} \times LMTD_{HEX}} \tag{11}$$

در این رابطه، Q میزان انتقال حرارت، U ضریب کلی انتقال حرارت و LMTD اختلاف دمای متوسط لگاریتمی برای آن مبدل حرارتی است. همچنین با استفاده از رابطهٔ (۱۹) مقدار LMTD در هر مبدل حرارتی قابل محاسبه است. در این رابطه، پانویسهای h برای سیال گرم، c برای سیال سرد، i ورودی و o خروجی از حجم کنترل را نشان می دهند.

$$LMTD = \frac{(T_{h.i} - T_{c.i}) - (T_{h.o} - T_{c.o})}{ln\left(\frac{T_{h.i} - T_{c.i}}{T_{h.o} - T_{c.o}}\right)}$$
(14)

هزینهٔ مبدلهای حرارتی مختلفی که در سیستمهای جذبی مورد استفاده قرار گرفته است، با استفاده از رابطهٔ (۲۰) به دست می آیـد. این مبدلهای حرارتی شامل ژنراتور، ابزوربر، خالصساز، کندانسور، پسخنککن و نیز مبدلهای حرارتی محلول و مبرد هستند [۳۲]. $CC_{HEX} = CC_{R.HEX} (\frac{A_{HEX}}{A_{R\,HEX}})^{0.6}$

در این رابطه، CC_R هزینهٔ سرمایه گذاری مبنا و A_R سطح مقطع مبنا برای مبدل های حرارتی مختلف در سیستم های جذبی است. مقادیر مربوط به ضرایب کلی انتقال حرارت مربوط نیز توسط عالیانی و همکاران ارائه شدهاند [۳۳]. هزینهٔ سرمایه گذاری اولیه برای شیرهای انبساط و فشارشکن در سیستم های جذبی برابر با ۳۰۰ دلار سال ۲۰۰۰ در نظر گرفته شده است [۳۳]. هزینهٔ سرمایه گذاری برای پمپهای مربوط نیز از رابطهٔ (۲۱) به دست آمده است [۳۲].

^{1.} Gas-fired Water Tube Boiler

۱۳۲ نشریه علمی مهندسی و مدیریت انرژی

سالیانه (ALCC) از رابطهٔ (۲۷) استفاده شده است [۳۶].

$$ALCC = \frac{LCC}{PWF(N_{life}. 0. i_r)}$$
(YV)

۶. مدلسازی و فرضیات

برای مدلسازی سیستمهای مورد مطالعه، از نرمافزار مهندسی حل معادلات (EES) استفاده شده است که امکان تحلیل و بررسی عملکرد سیستمها را در شرایط کاری متفاوت فراهم میآورد. فرضیاتی که برای مدلسازی در این پژوهش به کار رفته، برای نزدیک کردن شرایط کاری به شرایط واقعی در نظر گرفته شده است. از سوی دیگر، بخشی از این فرضیات فرایند مدلسازی و معادلات حاکم بر اجزای مختلف سیستم را نیز ساده میکنند. در ادامه، فرضیات اصلی مورد استفاده در این پژوهش بیان میشود.

- برای تمامی مبدل های حرارتی هوایی (مانند خنک کن گاز، کندانسور، ابزوربر و تبخیرکننده) اختلاف دمای متوسط بین سیال خروجی از مبدل و هوای ورودی به آن 2°۱۰ در نظر گرفته شده است [۳۹].
- راندمان ایزنتروپیک برای پمپهای استفاده شده برابر با ۹۰٪ فرض شده است.
- ضریب تأثیر برای مبدل حرارتی مکش مایع (LSHE)، مبدل حرارتی محلول (SHE) و نیز مبدل حرارتی مبرد (RHE) برابر با ۸/۰ در نظر گرفته شده است.
- دمای مبرد دی اکسیدکربن (CO₂) که پس از تبادل حرارت از ژنراتور سیستم جذبی خارج می شود، ۲۰°۲۰ بالاتر از دمای ژنراتور فرض می شود.
- دمای خروجی مبرد در پسخنک کن (AFC) می تواند ۵°۵ بالاتر از دمای تبخیرکننده سیستم جذبی باشد (T_{eva,abs}).
- توان سرمایشی مورد نیاز برای سیستم سرمایش ۱۰۰ kw در نظر گرفته شده است.
- برای سیستم سرمایش جذبی آمونیاکی، غلظت آمونیاک خروجی از خالصساز بهسمت کندانسور ۹۹/۹۹٪ و غلظت جرمی آمونیاک در محلول برگشتی از خالصساز به ژنراتور برابر با ۳۵٪ فرض می شود.
- دبی هوای عبوری از مبدل های حرارتی هوایی شامل خنک کن گاز، کندانسور، ابزوربر و تبخیرکننده، برابر با s/۰۵۳۷ m³/s بهازای هریک کیلووات توان انتقال حرارت مبدل حرارتی است؛ همچنین توان مصرفی توسط موتور الکتریکی این

مبدلها ۷۷۵ W بهازای هر ۱ m³/s دبی هوای عبوری از مبدل است [۴۰].

- متوسط راندمان انرژی نیروگاهها (η_{PP}) ۴۰٪ و متوسط راندمان شبکهٔ انتقال انرژی الکتریکی (η_{EG}) ۷۵٪ در نظر گرفته شده است.
- متوسط دمای محصولات احتراق در بویلر °۲۰۰ فرض شده است [۴۱].
- دمای تبخیر آب در بویلر به میزان C°C بیشتر از دمای ژنراتـور فرض شده و فشار آن نیز، فشار اشباع در این دماست.

۷. نتايج و بحث

در این بخش، سیستمهای پیشنهادشده از دیدگاههای انرژی، اگزرژی و اقتصادی مورد بررسی و کاوش قرار می گیرند و راندمانهای این سیستمها محاسبه می شوند. مقایسهای تفصیلی بین پارامترهای عملکردی سیستمها انجام می گیرد و بازده آنها در شرایط کاری مختلف سنجیده می شود. همچنین با مشخص شدن شرایط کاری بهینه، میزان کل هزینههای مربوط به هر سیستم محاسبه و با سایر سیستمها مقایسه می شود. انتظار می رود که از نتایج این بررسی بتوان مشخص کرد که کدام سیستم بهرهوری بیشتر و هزینهٔ کمتری را فراهم می آورد.

۱.۷ مقایسهٔ پارامترهای عملکردی سیستمها

بهمنظور مقایسهٔ سیستمهای پیشنهادی، تمامی این سیستمها در نرمافزار EES و تحت شرایط کاری یکسان مدلسازی شدهاند. این شرایط کاری در جدول (۵) نمایش داده شده است. مقادیر فشارهای استفاده شده در این جدول، معادل فشارهایی است که در نمودار شکل (۴) مشاهده می شود. میزان توان کل مصرفی، میزان حرارت بازیافت شده توسط ژنراتور، حرارت تأمینشده توسط بویلر و نیز پارامترهای عملکردی تمامی سیستم ها در جدول (۶) ارائه شده است. شرایط کاری سیستمها در جدول (۶) همان است که در جدول (۵) ارائه شده است. باید به این نکته نیز توجه داشت که میران بهبود در COP، EUF و nex ارائه شده برای هر کدام از سیستمها، در مقایسه با مقدار پارامتر مشابه در سیستم A محاسبه شده است. نکتهٔ قابل توجـه ایـن است که در سیستم C میزان بهبود ضریب عملکرد TCC حدود ۱۸ برابر میزان بهبود در سیستم B است. ایـن در حـالی اسـت کـه بهبـود فاکتور کاربرد انرژی در سیستم B بـ مراتـب از مقـدار ایـن مؤلف در سیستم C بیشتر است (حدود ۵/۴ برابر بزرگتر). همچنین راندمان اگزرژی برای سیستم B نیز ۱/۴ برابر nex در سیستم C است. دمای

^{1.} Anualized Life Cycle Cost

افزایش کارایی سیستم سرمایش فوق بحرانی دیاکسیدکربن با استفاده از پسخنک کن جذبی ۱۳۳

خروجی از پس خنک کن سیستم C بسیار پایین تر از این دما در سیستم B است. برای تأمین این دمای پایین و با توجه به ضریب عملکرد کم سیستم جذبی آمونیاکی، حرارت اضافی مورد نیاز در ژنراتور سیستم C بهمراتب بیشتر از این حرارت در سیستم B است. همان گونه که در جدول (۶) مشاهده می شود و با توجه به دمای TCC ممان گونه که در جدول (۶) مشاهده می شود و با توجه به دمای بالاتر ژنراتور سیستم C، مقدار کمی از این گرما از سیکل TCC بایات روبا از سیکل ۲CC در بایا توسط سوخت فسیلی و بازیاب می شود. این در حالی است که در سیستم B، تمامی حرارت مورد نیاز در ژنراتور توسط سیستم بازیاب فراهم می آید و به سوخت فسیلی نیازی نیست. ازاین رو در سیستم B به رغم پایین تر بودن COP در مقایسه با سیستم C، مقدار EUF_{sys B} به میران

مقدار عددی	توصيف پارامتر	نام اختصاری
پارمتر		پارامتر
۳۵°C	دماي طراحي محيط	T_{amb}
-≁°C	دمای تبخیرکننده سیستم TCC	T_{eva}
۹۵°C	دمای ژنراتور سیستم جذبی LiBr	$T_{\text{gen},\text{LARS}}$
۱۶۰°C	دمای ژنراتور سیستم جذبی NH ₃	$T_{\text{gen},\text{NARS}}$
۵°C	دمای تبخیرکننده سیستم جذبی LiBr	$T_{afc,LARS}$
- ~ ∙°C	دمای تبخیرکننده سیستم جذبی NH ₃	$T_{afc,NARS}$
17/10 MPa	فشار خروجي از كمپرسور فشار بالا	P _{dis}
۲/۴ MPa	فشار خنککن میانی	Pine

حده ل (۵): شدایط کاری مهرد استفاده د ای نتایج ارائه شده در حده ل (۶)

قبل از اینکه به مقایسهٔ اقتصادی سیستمهای مورد مطالعه پرداخته شود، باید بهترین شرایط کاری برای سیستمها مشخص شود. ازاینرو ابتدا در یک مطالعهٔ پارامتری، شرایط کاری بهینه برای سیستمها محاسبه می شود.

جدول (۶): مقایسهٔ پارامترهای عملکردی و انتقال انرژی در سیستمهای مورد مطالعه										
$\eta_{ex,imp}$ (%)	EUF _{imp} (%)	COP _{C,imp} (%)	η _{ex} (%)	EUF	COPA	COP _C	Q _{rec} (kW)	Q _{gen} (kW)	W _{tot} (kW)	نام سيستم
•	•	•	١٨	•/141V		•/477			711/V	سیستم A
44/81	41/91	۴۸/۷۳	79/•٣	۰/۲۰۵	•/9•10	•/V•۲	۵۷/۰۹	۵V/•٩	1447/8	سيستم B
۲/۷	۸/۲۵	7٨	۱۸/۴۸	•/1084	•/٢•٨	•//۵۹	79/4	746/6	۱۳۰/۵	سیستم C

همان گونه که از شکل (۵) پیداست، برای سیستم جذبی لیتیم برمایدی، بیشینهٔ ضریب عملکرد در دمای ژنراتوری برابر با ۱۱۷°C و برای سیستم جذبی آمونیاکی در ۲۵۹۵ اتفاق میافتد. از سوی دیگر، بهرغم اینکه COPA در هر دو سیستم با تغییر دمای تغییر میکند، تغییرات COP چشمگیر نیست؛ زیرا با تغییر دمای ژنراتور، میزان تغییرات COP بهاندازهای زیاد نیست که سبب

۲.۷. دمای ژنراتور (T_{gen})

عملکرد یک سیستم سرمایش جذبی به طور نسبی به دمای انتخابی برای ژنراتور این سیستم بستگی دارد. در یک دمای تبخیرکننده و دمای محیط معین، یک دمای ژنراتور خاص وجود دارد که در آن دما، سیستم سرمایش جذبی به بهترین عملکرد خود دست می یابد. در سیستمهای جذبی لیتیم برمایدی، باید پدیدهٔ کریستاله شدن هم در انتخاب دمای ژنراتور مدنظر قرار گیرد. از سوی دیگر، هرچه دمای ژنراتور بالاتر انتخاب شود، میزان حرارت بازیافت شده از سیستم کاک کاهش می یابد. با در نظر گرفتن این موارد، شکل (۵) تغییرات ضریب عملکرد چیلرهای جذبی (AOC) و تراکمی (COP_C) مورد استفاده در سیستمهای B و C را بر حسب تغییرات دمای ژنراتور نشان می دهد. لازم به تکرار است که طرحوارهٔ سیستمهای B و C در شکل (۳) مشخص شده اند.

تغییرات زیادی در COP_C شود. این تغییرات برای سیستم LARS در حدود ۰/۱ و برای سیستم NARS در حدود ۰/۱ است؛ این بدان معناست که توان سرمایشی پسخنککن با تغییر دمای ژنراتـور چندان تغییر نمی کند. لذا میزان کاهش دمای مبرد دی اکسید کربن خروجی از پسخنککن با تغییر Tgen، چندان قابل توجه نیست؛ بهعبارت دیگر، وابستگی COP_C به دمای ژنراتور چشمگیر نیست. در نتیجه این سؤال مطرح می شود که «آیا دمای ژنراتوری که در آن COP_{A,MAX} اتفاق می افتد، بهترین گزینه برای سیستم ترکیبی جذبی - تراکمی است»؟ برای پاسخ به این سؤال، در شکل (۶) تغییرات EUF و ηex برحسب تغییرات Tgen ارائه شده است. پرواضح است که در سیستم B، تغییرات راندمان های سیستم نسبت به تغییرات دمای ژنراتور قابل چشمپوشی است. برخلاف آن، در سیستم C نقطهٔ بهینهای برای دمای ژنراتور وجود دارد (C°۱۵۹) که در آن هر دو شاخص EUF و η_{ex} به میزان بیشینهٔ خود میرسند. از این پس در یک شرایط کاری مشخص، دمای ژنراتور به گونهای اختیار می شود که EUF به حداکثر میزان ممکن خود بر سد. این کار با استفاده از قابلیت جستوجوی بخش طلایی در نرمافزار EES صورت مي گيرد.

۳.۷ فشار تخلیه (P_{dis}) و فشار میانی (P_{inc})

برخلاف سیستم های سرمایش تراکمی متداول که در آنها فشار تخلیهٔ کمپرسور برابر با فشار اشباع در دمای تقطیر است، برای سیستم های فوق بحرانی دی اکسیدکربن (TCC) فشار تخلیه در یک بازه نسبتاً وسیع تغییر میکند. ازاینرو در طراحی سیستمهای TCC، انتخاب فشار تخلیه یک مسئلهٔ بسیار مهم است. ضریب عملکرد

یک سیستم سرمایش فوق بحرانی به صورت قابل ملاحظه ای با تغییر Pdis تغییر می کند [۲۲] و مشخص کردن این فشار همواره دغدغه ای برای محققان این عرصه بوده است [۳۳]. این مسئله زمانی پیچیده تر می شود که فرایند تراکم دومرحله ای مورد نظر قرار گرفته باشد. فشار خروجی از کمپرسور مرحلهٔ اول (یا فشار میانی، Pinc) نیز بر عملکرد سیستم سرمایش تأثیر می گذارد. شکل (۷) تغییرات COP، مهلکرد سیستم سرمایش تأثیر می گذارد. شکل (۷) تغییرات Pinc برای هر سه سیستم نشان می دهد. واضح است که در یک فشار برای هر سه می توان فشاری را برای خنک کن میانی در نظر گرفت تخلیهٔ معلوم، می توان فشاری را برای خنک کن میانی در نظر گرفت معادل که در آن فشار، عملکرد سیستم بهینه باشد. این فشار برای سیستم های A و B برابرا با ۲۵۰ kPa و برای سیستم C معادل Pinc سیستم مان توسط نرمافزار انتخاب می شود که EUF به بیشینهٔ مقدار به گونه ای توسط نرمافزار انتخاب می شود که EUF به بیشینهٔ مقدار خود برسد.

شکل (۸) تغییرات پارامترهای عملکردی سیستمهای مورد بررسی را بر اساس تغییرات فشار تخلیه نشان می دهد. در شکل (۸-الف)، فشار میانی بهینه در هر فشار تخلیهٔ مشخص ارائه شده است. همان گونه که انتظار می رود، با افزایش فشار تخلیه، فشار خنک کن میانی نیز افزایش می یابد. در شکل (۸-ب) تغییرات ضریب عملکرد سیستم A که از پس خنک کن استفاده نمی کند، در شده است. در سیستم A که از پس خنک کن استفاده نمی کند، در بشده است. در سیستم A که از پس خنک کن استفاده نمی کند، در بالاترین ضریب عملکرد سیستم سرمایش تراکمی در فشار بحرانی بالاترین ضریب عملکرد سیستم سرمایش تراکمی در فشار بحرانی می شود که بیشینهٔ راندمان اگزرژی برای هر کدام از سیستمهای ترکیبی در نقطه ای متفاوت از نقطهٔ بهینهٔ شکل (۸-ب) رخ می دهد. نمودارها با دیگری متفاوت است.

بهمنظور جمعبندی مطالب بیانشده، جدول (۷) شرایطی را نمایش می دهد که در آن برای تولید ۱۰۰ kW بار سرمایشی در دمای تبخیر ۲°۶۰- و در محیطی با دمای ۲۵°۲، بالاترین فاکتور کاربرد انرژی حاصل می شود. در این جدول، پارامترهای عملکردی سیستمها در شرایط کاری ارائهشده نیز مشخص شده است. در بخش تحلیل اقتصادی، از این شرایط کاری بهمنظور انجام محاسبات استفاده می شود. شایان ذکر است که مقادیر بهبود محاسبهشده در جدول (۷) در مقایسه با مقادیر مشابه ارائهشده برای سیستم A در

^{1.} Golden Section Search

همان جدول به دست آمدهاند. از این جدول برمیآید که سیستم B 💿 این سیستم از دیدگاه اقتصادی نیز میتواند بهعنوان برترین سیستم با دمای ژنراتور و فشار تخلیهٔ پایینتر از دو سیستم دیگر، بالاترین معرفی شود؟ فاکتور کاربرد انرژی را ارائه میدهد. حال باید بررسی کرد کـه آیـا

جدول (۷): شرایط کاری بهینه در سیستمهای مورد مطالعه										
$\eta_{ex,imp}$ (%)	EUF _{imp} (%)	COP _{C,imp} (%)	η_{ex} (%)	EUF	COPA	COP _C	P _{inc} (kPa)	P _{dis} (kPa)	$T_{gen}\left(^{\circ}C\right)$	نام سيستم
٠	•	•	١٨	•/1410		•/4770	۲۴۳۸	1770.		سيستم A
40/4	۲۳/۴	۸۵/V	۲۶/۱۷	•/۲۴۵۸	• /V••V	۰/۸VV۶	7.74	VYYVV	111	سيستم B
٣/۵	A/A	VV/٣	11/83	•/1047	٠/٢٠٩	•/ATVV	77.7	170	109	سیستم C

۴.۷. مقایسهٔ اقتصادی سیستمهای پیشنهادی

از دیـدگاه اقتصادی، در سیستمهای ترکیبی با افزایش هزینهٔ سرمایه گذاری اولیه، میزان مصرف انرژی در سیستم کاهش می یابد. در این پژوهش با استفاده از ALCC به مقایسهٔ هزینهٔ کلی سالیانهٔ سیستمهای مورد مطالعه پرداخته می شود. در جـدول (۸) هزینهٔ سرمایه گذاری اولیه، هزینههای جاری، هزینهٔ کـل چرخهٔ زنـدگی و هزینهٔ چرخهٔ زندگی سالیانه برای هر سه سیستم ارائه شـده است. تمامی هزینهها در ایـن جـدول بـرای شـرایط کـاری جـدول (۷) و برحسب دلار در سال مبنا (۲۰۱۷) محاسبه شدهاند. همان گونه که از جدول (۸) برمی آیـد، بالاتر بودن مقادیر EUF و COP برای سیستم B از لحاظ اقتصادی نیز این سیستم را برتر میکنـد. بنابراین می توان نتیجه گیری کرد که با توجه بـه قیمت نسبتاً پایین فعلی حاملهای انرژی در ایران، استفاده از سیستم پیچیدهٔ B در مقایسه با

مورد مطالعه	ی سیستمهای	های اقتصادی	قايسة شاخص	جدول (۸): م
ALCC	LCC	OC	CC	نام سيستم
(\$/year)	(\$)	(\$)	(\$)	
V0190	011901	171.01	4.300.	سيستم A
V14VD	543240	٧٦٢٨٠	474AVV	سيستم B
V9•99	277926	Λ٢٠٣٢	401292	سیستم C

اما این پرسش نیز جای پاسخ دارد که با افزایش قیمت حاملهای انرژی به قیمت واقعی، آیا همچنان سیستم B برندهٔ این رقابت اقتصادی خواهد بود؟ در شکل (۹) قیمت حامل های انرژی مورد استفاده در این سیستمها به قیمت جهانی افزایش پیدا کرده است. همان گونه که پیداست، شیب افزایش هزینهٔ سالانهٔ سیستم بسیار بیشتر از دو سیستم دیگر است؛ به گونهای که با افزایش قیمت انرژی الکتریکی به KWh ۱۹/۰ و افزایش قیمت گاز به ⁶m% انرژی الکتریکی به C انتهای سمت راست نمودارهای شکل (۹)، شایان ذکر است که در انتهای سمت راست نمودارهای شکل (۹)، قیمت الکتریسیته KWh (۱۰/۲۰ و قیمت گاز مالی انرژی در است که برابر با قیمتهای متوسط مصرف این حاملهای انرژی در سال ۲۰۱۷ در آمریکاست [۴۴]. بر اساس این قیمتها، مقدار

ALCC در سیستمهای A، B و C بهترتیب برابر با ۲۵۳۸۵۲، ۲۷۸۹۵ و ۱۹۰۵۰۶ است.

۸. نتیجه گیری

در این پژوهش، یک سیستم سرمایش فوق بحرانی دی اکسید کربن با تراکم دومرحله ای، توسط نرم افزار EES مدل سازی شده است. به منظور افزایش کارایی این سیستم، استفاده از پس *خنک ک*اری مبرد خروجی از خنک کن گاز پیشنهاد شده است. عملکرد سیستمهای پیشنهادی با استفاده از آنالیز انرژی و اگزرژی مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته و با استفاده از یک مطالعهٔ پارامتری، شرایط کاری مناسب برای هر سیستم مشخص شده است. در نهایت با استفاده از تحلیل اقتصادی، هزینهٔ سالانهٔ سیستمها محاسبه و کمهزینه ترین سیستم معین شده است. در پایان می توان این موارد را به عنوان نتیجه گیری از این پژوهش بیان کرد.

- نتایج تحلیل انرژی نشان داد که ضریب عملکرد سیستم TCC
 با کاهش دمای AFC افزایش می یابد. در نتیجه در یک شرایط
 کاری یکسان، برای سیستم C که از NARS در پس خنککن
 استفاده شده است ضریب عملکرد سیستم تراکمی به میزان
 ۸۲٪ نسبت به سیستم مبنا افزایش پیدا می کند. این افزایش
 برای سیستم B به میزان ۴۸/۷۳٪ محاسبه شده است.
- اگر کل سیستم از دیدگاه انرژی مورد بررسی قرار گیرد، فاکتور

کاربرد انرژی (EUF) در سیستم B به میزان ۳۴٪ بیشتر از ایـن فاکتور در سیستم C به دست می آید.

- بهدلیل اتلافات زیاد و ضریب عملکرد پایین سیستم جذبی
 آمونیاکی، راندمان اگزرژی برای سیستم B نیز بالاتر از مقدار
 این پارامتر برای سیستم C است.
- از سوی دیگر، با انتخاب شرایط کاری مناسب برای سیستمهای B و C، می توان EUF را به ترتیب تا ۷۳/۴ و ۸/۸/ افزایش داد. مشابه این نتیجه را می توان برای راندمان اگزرژی نیز بیان کرد.
- نتایج بررسی اقتصادی نیز بیانگر این مطلب است که با قیمتهای فعلی برق و گاز، در سیستم B هزینهٔ سالانه به اندازه ۵٪ از سیستم مبنا (سیستم A) کمتر است؛ درحالی که در سیستم C، هزینهٔ سالانه بهاندازهٔ ۱/۲٪ از سیستم A بیشتر است.
- با افزایش قیمت حامل های انرژی به قیمت جهانی، هر دو سیستم ترکیبی پیشنهادی گوی رقابت را از سیستم A خواهند ربود؛ به گونهای که با توجه به قیمتهای امروزی انرژی در آمریکا، هزینهٔ سالانهٔ سیستم B و C به ترتیب ۳۰٪ و ۲۵٪ کمتر از سیستم A می باشد. از سوی دیگر، با توجه به افزایش قیمت حامل های انرژی در ایران در راستای هدفمندسازی یارانهها، در آیندهای نه چندان دور در ایران نیز نتیجهای مشابه به دست خواهد آمد.

سپاسگزاری

نویسندهٔ این مقاله از حمایتهای مادی و معنوی دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته طبی قرارداد شمارهٔ ۹۷/۳۵۳۹ بسیار سپاسگزاری میکند.

	فهرست علائم
سطح مقطع (m ²)	A
ے کی هزینهٔ سالیانهٔ چرخهٔ زندگی (year\$)	ALCC
ظرفیت گرمایی ویژه (kj/kg/K)	c_p
ظرفیت گرمایی (kj/K)	С
هزينهٔ سرمايهگذاري اوليه (\$)	CC
ضريب عملكرد سيستم جذبي	COP _A
ضريب عملكرد سيستم تراكمي	COP _c
اگزرژی مخصوص (kj/kg)	е
فاکتور کاربرد انرژی	EUF
نرخ اتلاف اگزرژی (kW)	E_D
نرخ اگزرژی تغذیهشده به سیستم	E_{supply}
نرخ تورم	f_r
أنتالپي مخصوص (kj/kg)	h
نرخ اصلاحشده تنزيل	i _{ad}
نرخ واقعى تنزيل بازار	i _r
هزينهٔ چرخهٔ زندگی (\$) است. است. است.	LCC
اختلاف دمای متوسط لکاریتمی (K یا °C)	LMTD
هزینهٔ تعمییرات و نکهداری (\$) (۵	MC
دبی جرمی (Kg/S) مینداد با می(گ)	m
هزینه های جاری (م)	
فثار مطلق تحليه از تمپرسور فسار بار (Ria)	P _{dis}
فلکترد اردشه امیوذی هندنه	PWF
ن خور اروس الموری موری نه خ انتقال حدارت (kW)	0
آنترویں مخصوص (kj/kg/K)	ş
دما (X یا °C)	T
۔ ضریب کلی انتقال حرارت (kW/m/K)	U
توان توليدي (kW)	W
غلظت مبرد	X
	علائم يوناني
ضريب تأثير مبدل حرارتي	3
راندمان شبكة انتقال انرژى الكتريكي (٪)	η_{EG}
راندمان اگزرژی (٪)	η_{ex}
راندمان ایزنتروپیک (٪)	η_{ise}
راندمان پمپ (./)	η_p
راندمان نيروگاه (٪)	η_{PP}
	زيرنويسها
سیال سرد	С
مقدار معادل 	eq
سیال کرم	n :
ورودی به حجم کنترل	
خروجی از حجم دنترل ۱۱ -	Dut R
حالت مرجع	tot
کل (مجموع)	

پيوست ١

۳–الف)	B (شکل	ی سیستم	گزرژی اجزا	انر ژی و آ	. مدلسازې	حاكم ب	معادلات اصلى	جدول (ب-۱):
•	Ú Ý	r - 0				• •		

معادلات بالانس اگزرژي	معادلات بقای جرم و انرژی	نام تجهيز (مخفف)
$ED_{eva} = \dot{m}_{CO2}(e_{11} - e_1) + Q_{eva}\left(1 - \frac{T_0}{T_{cold}}\right)$ $+ W_{eva} quad$	$Q_{eva} = \dot{m}_{CO2}(h_1 - h_{11})$	تبخيركننده (EVA)
$ED_{LSHE} = \dot{m}_{CO2}(e_1 - e_2) + \dot{m}_{CO2}(e_9 - e_{10})$	$\varepsilon = \frac{C_1(T_2 - T_1)}{C_{min}(T_9 - T_1)}$ $(h_2 - h_1) = (h_9 - h_{10})$	مبدل حرارتی مکش- مایع (LSHE)
$ED_{com.1} = \dot{m}_{CO2}(e_2 - e_3) + W_{com.1}$	$PR1 = \frac{P_3}{P_2}$ $\eta_{ise.1} = 0.76 - 0.0335 \times PR1$ $\eta_{ise.1} = \frac{h_{3.s} - h_2}{h_3 - h_2}$	كمپرسور مرحلهٔ اول (COM1)
$ED_{HRSG} = \dot{m}_{CO2}(e_3 - e_4) + \dot{m}_{CO2}(e_6 - e_7) + \dot{m}_{25}(e_{25} - e_{22})$	$W_{com.1} = \dot{m}_{CO2}(h_3 - h_2)$ $Q_{hrsg} = \dot{m}_{CO2}(h_3 - h_4 + h_6 - h_7)$ $= Q_{rec}$ $Q_{rec} = \dot{m}_{25}(h_{22} - h_{25})$	بويلر بازياب حرارت (HRSG)
$ED_{inc} = \dot{m}_{CO2}(e_4 - e_5) - Q_{inc} \left(1 - \frac{T_0}{T_{amb}}\right) + W_{fan.inc}$	$Q_{inc} = \dot{m}_{CO2}(h_4 - h_5)$	خنککن میانی (INC)
$ED_{com.1} = \dot{m}_{CO2}(e_2 - e_3) + W_{com.1}$	$PR2 = \frac{P_6}{P_5}$ $\eta_{ise.2} = 0.76 - 0.0335 \times PR2$ $\eta_{ise.2} = \frac{h_{6.5} - h_5}{h_6 - h_5}$ $W_{com 2} = m_{co2}(h_2 - h_2)$	کمپرسور مرحلهٔ دوم (COM2)
$ED_{gac} = \dot{m}_{CO2}(e_7 - e_8) - Q_{gac} \left(1 - \frac{T_0}{T_{amb}}\right) + W_{fan \ aac}$	$Q_{gac} = \dot{m}_{CO2}(h_7 - h_8)$	خنککن گاز (GAC)
$ED_{afc} = \dot{m}_{CO2}(e_8 - e_9) + \dot{m}_{19}(e_{19} - e_{20})$	$Q_{afc} = \dot{m}_{c02}(h_8 - h_9) = \dot{m}_{c0}(h_{c0} - h_{c0})$	پسخنککن (AFC)
$ED_{exp} = \dot{m}_{CO2}(e_{10} - e_{11})$	$h_{10} = h_{11}$	شير انبساط (EXP)
$ED_{abs} = \dot{m}_{14} \times e_{14} + \dot{m}_{20} \times e_{20} - \dot{m}_{21} \times e_{21} \\ - Q_{abs} \left(1 - \frac{T_0}{T_{amb}} \right) + W_{fan.abs}$	$\begin{split} \dot{m}_{14} + \dot{m}_{20} &= \dot{m}_{21} \\ \dot{m}_{14} \times X_{14} + \dot{m}_{20} \times X_{20} &= \dot{m}_{21} \times X_{21} \\ Q_{abs} &= \dot{m}_{14\times} h_{14} + \dot{m}_{20\times} h_{20} - \dot{m}_{21\times} h_{21} \end{split}$	ابزوربر (ABS)
$ED_{sev} = \dot{m}_{15} \times e_{15} - \dot{m}_{14} \times e_{14}$	$h_{14} = h_{15}$	شير فشارشكن محلول (SEV)
$ED_{pump.1} = \dot{m}_{21}(e_{21} - e_{12}) + W_{pump.1}$	$h_{12} = h_{21} + \frac{v_{21}(P_{12} - P_{21})}{\eta_{pump}}$ $W_{pump.1} = \dot{m}_{21}(h_{12} - h_{21})$	پمپ محلول (پمپ ۱)
$ED_{SHE} = \dot{m}_{12}(e_{12} - e_{13}) + \dot{m}_{16}(e_{16} - e_{15})$	$\varepsilon = \frac{C_{12}(T_{13} - T_{12})}{C_{min}(T_{16} - T_{12})}$ $\dot{m}_{12}(h_{13} - h_{12}) = \dot{m}_{16}(h_{16} - h_{15})$	مبدل حرارتی محلول (SHE)
$\begin{split} ED_{gen} &= \dot{m}_{13} \times e_{13} + \dot{m}_{23} \times e_{23} - \dot{m}_{16} \times e_{16} - \dot{m}_{17} \\ &\times e_{17} - \dot{m}_{24} \times e_{24} \end{split}$	$ \begin{split} & m_{13} = m_{17} + \dot{m}_{16} \\ & \dot{m}_{13} \times X_{13} = \dot{m}_{17} \times X_{17} + \dot{m}_{16} \times X_{16} \\ & Q_{gen} = \dot{m}_{17\times} h_{17} + \dot{m}_{16\times} h_{16} - \dot{m}_{13\times} h_{13} \\ & Q_{gen} = \dot{m}_{23} (h_{24} - h_{23}) \end{split} $	ژنراتور (GEN)
$ED_{con} = \dot{m}_{17}(e_{17} - e_{18}) - Q_{con} \left(1 - \frac{T_0}{T_{amb}}\right) + W_{con} con$	$Q_{con} = \dot{m}_{17}(h_{17} - h_{18})$	کندانسور (CON)
$ED_{rev} = \dot{m}_{18} \times e_{18} - \dot{m}_{19} \times e_{19}$	$h_{18} = h_{19}$	شير انبساط مبرد (REV)
$ED_{boi} = \dot{m}_{22}(e_{22} - e_{23}) + Q_{boi} \left(1 - \frac{T_0}{T_{burner}}\right)$	$Q_{boi} = \dot{m}_{22}(h_{23} - h_{22})$	دیگ بخار (BOI)
$ED_{pump.2} = \dot{m}_{24}(e_{24} - e_{25}) + W_{pump.2}$	$h_{25} = h_{24} + \frac{v_{24}(P_{25} - P_{24})}{\eta_{pump}}$ $W_{pump,2} = \dot{m}_{24}(h_{25} - h_{24})$	پمپ سيستم بازياب (پمپ ۲)

- Ma, Y., Zhongyan, L. and Tian, H., "A Review of Transcritical Carbon Dioxide Heat Pump and Refrigeration Cycles", Energy, Vol. 55, pp. 156-172, 2013.
- [2] Tsamos, K.M., Ge, Y.T., Santosa, I., Tassou, S.A., Bianchi, G. and Mylona, Z., "Energy Analysis of Alternative CO₂ Refrigeration System Configurations for Retail Food Applications in Moderate and Warm Climates", Energy Conversion and Management, Vol. 150, pp. 822-829, 2017.
- [3] Baheta, A.T., Hassan, S., Reduana, A.R.B. and Woldeyohannes, A.D., "Performance Investigation of Transcritical Carbon Dioxide Refrigeration Cycle", Procedia CIRP, Vol. 26, pp. 482-485, 2015.
- [4] Sawalha, S., Karampour, M. and Rogstam, J., "Field Measurements of Supermarket Refrigeration Systems. Part I: Analysis of CO₂ Trans–Critical Refrigeration Systems", Applied Thermal Engineering, Vol. 87, pp. 633-647, 2015.
- [5] Pérez–García, V., Rodríguez–Muñoz, J.L., Ramírez– Minguela, J.J., Belman–Flores, J.M. and Méndez– Díaz, S., "Comparative Analysis of Energy Improvements in Single Transcritical Cycle in Refrigeration Mode", Applied Thermal Engineering, Vol. 99, pp. 866-872, 2016.
- [6] Bai, T., Yan, G. and Yu, J., "Performance Evolution on a Dual-Temperature CO₂ Transcritical Refrigeration Cycle With Two Cascade Ejectors", Applied Thermal Engineering, Vol. 120, pp. 26-35, 2017.
- [7] Gupta, D.K. and Dasgupta, M.S., "Performance of CO₂ Trans–Critical Refrigeration System with Work Recovery Turbine in Indian Context", Energy Procedia, Vol. 109, pp. 102-112, 2017.
- [8] Akbari, A.D. and Mahmoudi, S.M.S., "Thermoeconomic Performance and Optimization of a Novel Cogeneration System Using Carbon Dioxide as Working Fluid", Energy Conversion and Management, Vol. 145, pp. 265-277, 2017.
- [9] Bhattacharyya, S., Garai, A. and Sarkar, J., "Thermodynamic Analysis and Optimization of a Novel N₂O-CO₂ Cascade System for Refrigeration and Heating", International Journal of Refrigeration, Vol. 32, pp. 1077-1084, 2009.
- [10] Yari, M. and Mahmoudi, S.M.S., "Thermodynamic Analysis and Optimization of Novel Ejector– Expansion TRCC (Transcritical CO₂) Cascade

Refrigeration Cycles (Novel Transcritical CO₂ Cycle)", Energy, Vol. 36, pp. 6839-6850, 2011.

- [11] Polzota, A., D'Agaro, P. and Cortella, G., "Energy Analysis of a Transcritical CO₂ Supermarket Refrigeration System with Heat Recovery", Energy Procedia, Vol. 111, pp. 648-657, 2017.
- [12] Farsi, A., Ameri, M. and Mohammadi, S.M.H., "Combined Production of Distillated Water and Cooling by Application of Supercritical Carbon Dioxide Refrigeration in Multi-Effect-Desalination Systems", Modares Mechanical Engineering, Vol. 16, No. 12, pp. 525-533, 2016. (In Persian)
- [13] Farsi, A., Mohammadi, S.M.H. and Ameri, M., "Thermo-Economic Comparison of Three Configurations of Combined Supercritical CO₂ Refrigeration and Multi-Effect Desalination Systems", Applied Thermal Engineering, Vol. 112, pp. 855-870, 2017.
- [14] Llopis, R., Nebot–Andrés, L., Cabello, R., Sánchez, D. and Catalán–Gil, J., "Experimental Evaluation of a CO₂ Transcritical Refrigeration Plant with Dedicated Mechanical Subcooling", International Journal of Refrigeration, Vol. 69, pp. 361-368, 2016.
- [15] Dai, B., Liu, S., Zhu, K., Sun, Z. and Ma, Y., "Thermodynamic Performance Evaluation of Transcritical Carbon Dioxide Refrigeration Cycle Integrated With Thermoelectric Subcooler and Expander", Energy, Vol. 122, pp. 787-800, 2017.
- [16] Jamali, S., Yari, M. and Mohammadkhani, F., "Performance Improvement of a Transcritical CO₂ Refrigeration Cycle Using Two–Stage Thermoelectric Modules in Sub–Cooler and Gas Cooler", International Journal of Refrigeration, Vol. 74, pp. 105-115, 2017.
- [17] Yari, M., Mohseni, R. and Akbari, P., "Energy and Exergy Analysis of a Combined Transcritical Carbon Dioxide Refrigeration and Single Effect Lithium Bromide/Water Absorption Refrigeration Cycles", Proceedings of the Second International Conference on air conditioning and heating/cooling installations, Birjand, Iran, September 28, 2016. (in Persian)
- [18] Mohammadi, S.M.H., "Theoretical Investigation on Performance Improvement of a Low-Temperature Transcritical Carbon Dioxide Compression Refrigeration System by Means of an Absorption Chiller After-Cooler", Applied Thermal Engineering, Vol. 138, pp. 264-279, 2018.

مراجع

۱۴۰ نشریه علمی مهندسی و مدیریت انرژی

[۱۹] چهارطاقی، محمود، علیزاده خارکشی، به راد، «تحلیل انرژی و اگزرژی یک سیستم تولید همزمان کوچک بر پایهٔ پیل سوختی پلیمری برای سرمایش جذبی»، مجله مهندسی و مدیریت انرژی، شمارهٔ چهارم، صفحهٔ ۳۴-۴۹، دانشگاه کاشان، زمستان ۹۴.

- [20] Iranmanesh, A. and Mehrabian, M.A., "Transient Characteristics of a Single-Effect Absorption Refrigeration Cycle", The Journal of Energy: Engineering & Management, Vol. 2, NO. 4, pp. 40-47, 1391.
- [21] Bejan, A., Tsatsaronis, G. and Moran, M., *Thermal Design and Optimization*, pp. 121-131, New York: John Wiley & Sons, 1996.
- [22] Shah, R.K. and Sekulić, D.P., Fundamentals of Heat Exchanger Design, pp. 114-119, New York: John Wiley & Sons, 2003.
- [23] Srinivasan, K., Sheahen, P. and Sarathy, C.S.P., "Optimum Thermodynamic Conditions for Upper Pressure Limits of Transcritical Carbon Dioxide Refrigeration Cycle", International Journal of Refrigeration, Vol. 33, pp. 1395-1401, 2010.
- [24] Dincer, I. and Rosen, M.A., Exergy, Energy, Environment and Sustainable Development, Chaps 1 and 2, Oxford: Elsevier Publications, 2013.
- [25] Kaushik, S.C. and Arora, A., "Energy and Exergy Analysis of Single Effect and Series Flow Double Effect Water–LiBr Absorption Refrigeration System", International Journal of Refrigeration, Vol. 32, pp. 1247-1258, 2009.
- [26] Cavallini, A., Cecchinato, L., Corradi, M., Fornasieri, E. and Zilio, C., "Two-Stage Transcritical Carbon Dioxide Cycle Optimisation: A Theoretical and Experimental Analysis", International Journal of Refrigeration, Vol. 28, pp. 1274-1283, 2005.
- [27] Adewusi, S.A. and Zubair, S.M., "Second Law Based Thermodynamic Analysis of Ammonia–Water Absorption Systems", Energy Conversion and Management, Vol. 45, pp. 2355-2369, 2004.
- [28] Rezayan, O. and Behbahaninia, A., "Thermoeconomic Optimization and Exergy Analysis of CO₂/NH₃ Cascade Refrigeration Systems", Energy, Vol. 36, pp. 888-895, 2011.
- [29] Fazelpour, F. and Morosuk, T., "Exergoeconomic Analysis of Carbon Dioxide Transcritical Refrigeration Machines", International Journal of Refrigeration, Vol. 38, pp. 128-139, 2014.
- [30] Mosaffa, A.H., Garousi Farshi, L., Infante Ferreira, C.A. and Rosen, M.A., "Exergoeconomic and Environmental Analyses of CO₂/NH₃ Cascade Refrigeration Systems Equipped With Different Types of Flash Tank Intercoolers", Energy Conversion and

Management, Vol. 117, pp. 442-453, 2016.

- [31] Guo-Yan, Z., Wu, E. and Shan-Tung, T., "Techno-Economic Study on Compact Heat Exchangers", International Journal of Energy Research, Vol. 32, pp. 1119-1127, 2008.
- [32] Garousi Farshi, L., Mahmoudi, S.M.S. and Rosen, M.A., "Exergoeconomic Comparison of Double Effect and Combined Ejector-Double Effect Absorption Refrigeration Systems", Applied Energy, Vol. 103, pp. 700-711, 2013.
- [33] Alelyani, S.M., Fette, W.N., Stechel, E.B., Doron, P. and Phelan, P.E., "*Techno-Economic Analysis of Combined Ammonia-Water Absorption Refrigeration and Desalination*", Energy Conversion and Management, Vol. 143, pp. 493-504, 2017.
- [34] Park, N.B., Park, S.Y., Kim, J.J., Choi, D.G., Yun, B.Y. and Hong, J.C., "Technical and Economic Potential of Highly Efficient Boiler Technologies in the Korean Industrial Sector", Energy, Vol. 121, pp. 884-891, 2017.
- [35] Blank, L. and Tarquin, A., *Engineering Economy*. Chap. 14, New York: McGraw-Hill, 2011.
- [36] Duffie, J.A. and Beckman, W.A., Solar Engineering of Thermal Processes, Chap. 11, New York: John Wiley and Sons, 2013.
- [37] Electricity tariffs and their general conditions, *Approved by the Ministry of Energy on 22 July 2016*. Accessed on 2 June 2018; http://www.tariff.moe.gov.ir. (in Persian)
- [38] Natural Gas tariff in 2014, Accessed on 7 July 2018; http://www.nigc.ir. (in Persian)
- [39] Judge, J., Hwang, Y. and Radermacher, R., "Results of Two Drop-In Replacement Refrigerants for HCFC– 22", Proceedings of 19th International Congress of Refrigeration, Hague, Netherlands, August 20-25, 1995.
- [40] Hwang, Y., "Potential Energy Benefits of Integrated Refrigeration System with Microturbine and Absorption Chiller", International Journal of Refrigeration, Vol. 27, pp. 816-829, 2004.
- [41] The Carbon Trust Reports, Steam and High Temperature Hot water Boilers, Published in the UK: March 2012.
- [42] Chen, Y. and Gu, J., "The Optimum High Pressure for CO₂ Transcritical Refrigeration Systems With Internal Heat Exchangers", International Journal of Refrigeration, Vol. 28, pp. 1238-1249, 2005.
- [43] Zhang, X.P., Fan, X.W., Wang, F.K. and Shen H.G., "Theoretical and Experimental Studies on Optimum Heat Rejection Pressure for a CO₂ Heat Pump System", Applied Thermal Engineering, Vol. 30, pp. 2537-2544, 2010.

- افزایش کارایی سیستم سرمایش فوق بحرانی دیاکسیدکربن با استفاده از پسخنک کن جذبی ۱۴۱
- [44] U.S. Energy Information Administration (EIA) Report, *Electric Power Monthly with Data for April*
- 2018. Accessed on June 2018; www.eia.gov.